

**Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2020 (s dobou ukončení řešení k 31. 12. 2021) –
zakázka č. 2124**

Název projektu: *Podíl Milana a Jiřiny Uherkových na rozvoji dětského sborového zpěvu*

Specifikace řešitelského týmu:

Odpovědný řešitel: Mgr. Silvie Pálková, DiS. (studentka doktorského studia oboru Hudební teorie a pedagogika)

Studenti doktorského studia na PdF UHK:

Studenti magisterského studia na PdF UHK:

Školitelé doktorandů: PhDr. Mgr. Ludmila Kroupová, Ph.D.

Další výzkumní pracovníci:

Celková částka přidělené dotace: 128 223,- Kč

Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany): viz příloha níže

a) Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Uveďte především publikace, které vznikly na základě řešení projektu. Dále uveďte, zda byly publikace skutečně zadány do OBD s vazbou na RIV.

Přehled realizovaných výdajů: viz tabulka níže

- a) osobní náklady (odměny; odvody na zdravotní, sociální a úrazové pojištění = 34,42 % z odměn; ostatní osobní náklady (DPČ/DPP)
- b) stipendia a jejich stručné zdůvodnění (seznam studentů s uvedenými údaji – IČ a bankovní spojení)
- c) materiálové náklady (výdaje na pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku – pořizovací cena do 40 tis. Kč, nehmotného majetku – software – pořizovací cena do 60 tis. Kč, kancelářských potřeb, ostatního materiálu) a jejich stručné zdůvodnění
- d) další provozní náklady nebo výdaje a jejich stručné zdůvodnění
- e) náklady nebo výdaje na služby a jejich stručné zdůvodnění (př. tisk monografie, konferenční poplatky, překlady, apod.)
- f) doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje v souladu s příslušným řídícím aktem UHK,
- g) cestovné a jeho stručné zdůvodnění (stravné, ubytování, jízdné, cestovní pojištění).

Povinné přílohy:

- a) kopie publikačních výstupů
- b) výpis (export) z OBD – výsledky publikační činnosti podpořené projektem,
- c) vyúčtování dotace - „Výsledovka po účtech s pohyby“ z ekonomického informačního systému Magion

Datum: 31. 12. 2021

Přehled realizovaných výdajů za rok 2021:

Název projektu: *Podíl Milana a Jiříny Uherkových na rozvoji dětského sborového zpěvu*

Odpovědný řešitel: Mgr. Silvie Pálková, DiS. (studentka doktorského studia oboru Hudební teorie a pedagogika)

Školitelé doktoranda: PhDr. Mgr. Ludmila Kroupová, Ph.D.

Tabulka 1 Položkový rozpočet projektu

Běžné náklady	Položka/ Aktivita - odůvodnění	Požadovaná částka v Kč za rok 2021	Čerpáno v roce 2021	Zdůvodnění výdajů
a) Osobní náklady	Mzdové náklady - odměna pro školitelku PhDr. Mgr. Ludmilu Kroupovou, PhD. Pracovní smlouva Mgr. Silvie Langrová, DiS. Zákonné sociální pojištění Úrazové pojištění	4 000,- (včetně všech odvodů)	2 980,- 500,- 1007,23 12,50	odměna pro školitelku PhDr. Mgr. Ludmilu Kroupovou, PhD. Pracovní smlouva pro Mgr. Silvii Langrovou, DiS. K 3. 1. nebylo zaúčtováno ve výsledovce z magionu
b) Stipendia	Stipendium pro Mgr. Silvii Langrovou, DiS. (os. č. P18P0849; č. ú. 1208531008/2700)	12 000,-	11 500,-	Mgr. Silvie Langrová, DiS. – odpovídá za průběh výzkumu a prezentaci jeho výsledků
c) Materiálové náklady	Mimořádné stipendium Mgr. S. Langrová, DiS. Toner a kancelářské potřeby	0,-	6 000,- 1 754,50 1 242,26	žádost o mimořádné stipendium Využití kancelářských potřeb k realizaci výzkumu – především k tvorbě a tisku materiálů, jejich třídění, zakládání a zpracování
d) Další provozní náklady nebo výdaje				

e) Služby	<p>Konferenční poplatek – Cantus choralis 2021 Konferenční poplatek – ICEEPSY 2021 DPH konferenční poplatek Konferenční poplatek – kurzové ztráty Konferenční poplatek – bankovní poplatky Konferenční poplatek – debetní trans. fund</p> <p>Tisky, kopie, vstupy a registrace (knihovny aj.)</p> <p>Překlady</p>	<p>700,- 14 270,-</p> <p>4 000,-</p>	<p>500,- 16 568,97 3 479,50 407,57 180,- 183,11</p> <p>12 299,65</p>	<p>Konference ICEEPSY 2021 se konala online, proto jsou uvedeny pouze poplatky spojené s přihlášením příspěvku</p> <p>Překlad odborného textu – příspěvek pro konferenci ICEEPSY 2021</p>
g) Cestovné tuzemské/zahraníční	<p>Tuzemské cesty (2x Praha) Cestovné (vlak, osobní automobil) Ubytování Diety</p> <p>Konference Cantus choralis 2021 Ústí n. Labem Cestovné (vlak, osobní automobil) Ubytování Diety</p> <p>Zahraníční cesta Gotha (Německo) Cestovné (osobní auto) + diety + ubytování Ubytování Diety Pojištění</p> <p>Zahraníční cesta (konference ICEEPSY 2021) Cestovné (osobní auto) + diety + ubytování Ubytování Diety Pojištění</p> <p>Tuzemská cesta (Nová Paka)</p>	<p>810,- 850,- 400,-</p> <p>260,- 1 200,- 400,-</p> <p>6 450,- 4 000,- 5 400,- 132,-</p> <p>8 000,- 10 000,- 4 680,- 176,-</p>	<p>1395,- 1509,-</p> <p>1286,- 1286,-</p> <p>5 489,-</p>	<p>Hlubkové rozhovory J. Pirner – sborníkem Rádost Praha, PhDr. J. Macková – odborná pracovnice NIPOS Artama</p> <p>Konference Cantus choralis 2021 Ústí n. Labem (dvoudenní účast)</p> <p>Hlubkové rozhovory K. Hähnel - emeritní sborníkem Gothaer Kinderchor + archiv sboru</p> <p>Konference ICEEPSY 2021 v Barceloně (Španělsko) se konala online, cestovné a další náklady na cestu tedy nebyly využity</p>
			836,-	

	Tuzemská cesta (Ostrava, Hukvaldy)		5 746,-	Hloubkové rozhovory M. Čančíková + archiv M. Uherka
	Tuzemská cesta (Praha)		1521,-	Hloubkové rozhovory – příbuzní J. Uherkové + archivní materiály
	Cestovní pojištění		51,-	Hloubkové rozhovory V. Hergesel – žák M. Uherka, sborníků Svítání Praha
CELKEM		77 728,-	77 734,29	

Řešitelka měla k dispozici vlastní technické vybavení – počítač, flash disk, tiskárnu, které používala v rámci projektu.

Stručný popis postupu při řešení projektu

Projekt specifického výzkumu s názvem *Podíl Milana a Jiřiny Uherkových na rozvoji dětského sborového zpěvu* navázal na autorčin primární výzkum. V první fázi specifického výzkumu se autorka zaměřila na zanalyzování činnosti manželů Uherkových a jejich přínosu pro dětský sborový zpěv v České republice (zahraniční cesty byly z důvodu pandemie covid-19 a s tím souvisejícími omezeními zredukovány).

Prostřednictvím hloubkových rozhovorů se sbormistry dětských sborů v České republice a v Německu a s tuzemskými experty na dětský sborový zpěv shromáždila řešitelka reprezentativní vzorek názorů na vliv manželů Uherkových na dětský sborový zpěv. Dalším významným zdrojem informací bylo realizované dotazníkové šetření na reprezentativním vzorku 160 absolventů dětského sboru Severáček. Autorka se v rámci dosažení výzkumného cíle zaměřila na hledání odpovědí na tyto výzkumné otázky – jakým způsobem ovlivnili manželé Uherkovi sborový zpěv v České republice? Jaké didaktické postupy, které se dají uplatnit i v současnosti, manželé Uherkovi při své práci používali? Jak ovlivnily skladby a úprava Milana Uherka repertoár dětských sborů u nás? Rozhovory byly směřovány především na odborný aspekt působení manželů Uherkových, unikátnost jejich metodického přístupu nejen v době komunistické normalizace, ale i jako obecně platný model vedení kolektivu zájmového vzdělávání a východiska pro další praxi. Dotazníkové šetření mezi absolventy Severáčku se zaměřilo na sebereflexi jejich působení v Severáčku, na charakteristiku osobností jejich sbormistrů i reflexi autorských skladeb a úprav Milana Uherka. Toto šetření si kladlo za cíl hledat odpovědi na to, jakých etických a uměleckých zásad (základy kamarádství, solidarity, zodpovědnosti; širší umělecký rozhled; výchova k občanství a ideálům demokracie) manželé Uherkovi při vedení Severáčku v jeho jednotlivých časových etapách užívali a zda a jakým způsobem umělecky ovlivnili děti v různých oblastech jejich života.

Během patnácti výzkumných cest (Šumperk, 3x Nová Paka, 7x Praha, Sušice + Tachov, Semily, Ostrava, Hukvaldy), které řešitelka realizovala od srpna 2020 do listopadu 2021, shromáždila výpovědi devatenácti osobností, z toho jedenácti sbormistrů dětských sborů v České republice (Tomáš Motýl a Helena Stojaníková – Šumperský dětský sbor Motýli, Zdena Součková – chlapecký sbor Pueri gaudentes, Vladislav Souček a Jan Pirner – Radost Praha, Josef Baierl a Andrea Sušilová – Sušický dětský sbor, Josef Brabenec – Tachovský dětský sbor, V. Hergesel – Svítání Praha), sbormistra z Německa (Klaus Hähnel – emeritní sbormistr Gothaer Kinderchor), dvou zástupců expertní sféry (PhDr. Jaroslava Macková, pracovnice NIPOS ARTAMA, Štěpán Strnad, autor práce o Milanu Uherkovi) a pěti rodinných příslušníků (Milena Čančíková a Jiří Uherek, potomci manželů Uherkových; Bohdan Čančík, zeť manželů Uherkových; příbuzní Jiřiny Uherkové – synovec, neteř). Rozhovory jsou nyní předmětem dalšího zpracování (přepisy, analýza, závěry). Z dílčích závěrů je zcela patrné, že všichni dotázaní sbormistři i experti považují manžele Uherkovy za klíčové osobnosti dětského sborového hnutí 2. poloviny 20. století u nás, a je tak možno konstatovat, že bylo dosaženo jednoho ze základních analytických cílů projektu, tedy zkoumání vlivu manželů Uherkových na rozvoj dětského sborového zpěvu u nás. Přehled realizovaných výzkumných cest je uveden v příloze.

Řešitelka projektu nyní zpracovává základní výstupy projektu dle *Metodiky 17+*, které kategorizuje do tří následujících oblastí (přínos k poznání v oboru a společenský přínos projektu):

- na základě realizovaných hloubkových rozhovorů se sbormistry a experty na dětský sborový zpěv vytváří a popisuje soubor výchovně-vzdělávacích metod, didaktických postupů a etických zásad manželů Uherkových jako teoretický koncept pro budování a vedení dětského pěveckého sboru, resp. obecně dětského kolektivu v rámci zájmového vzdělávání,
- zkoumá, kde a v jakých podmínkách již bylo tohoto unikátního přístupu manželů Uherkových v minulosti využito (úspěšná replikace),

- formuluje teoretická východiska pro účinnou replikaci metodického přístupu manželů Uherkových v současných tuzemských podmínkách zájmového vzdělávání dětí (aplikaci v budoucí praxi).

Řešitelka dále v rámci specifického výzkumu prováděla kvalitativní analýzu dokumentů, v níž se zaměřila na již publikované kvalifikační práce, monografie, časopisecké/novinové články, programy koncertů Severáčku a jiné dokumenty vztahující se k činnosti manželů Uherkových a Severáčku. Součástí bylo též pátrání po těchto dokumentech mezi generacemi bývalých členů sboru (řešitelce projektu se podařilo mj. získat k prostudování osobní archivy několika bývalých členů Severáčku). Cílem je kromě vytěžení dat o specifických didaktických postupech a metodách vzdělávací činnosti Jiřiny a Milana Uherkových též zmapování jejich činnosti (např. dosud neexistuje ucelená kronika koncertů a akcí Severáčku během činnosti manželů Uherkových v letech 1959-1997).

Řešitelka se v roce 2020 účastnila dvou zahraničních odborných konferencí, které se v důsledku pandemie covid-19 uskutečnily pouze v online režimu. Jednalo se o dvě mezinárodní konference na Slovensku: CANTUS CHORALIS SLOVACA v Banské Bystrici, kam řešitelka zaslala příspěvek do odborného časopisu s názvem *Jiřina a Milan Uherkovi, hlasová výchova v libereckém Severáčku* a ARS ET EDUCATIO VII. v Ružomberoku, kterého se autorka zúčastnila s příspěvkem *Lidové písně v úpravách Milana Uherka a jejich zařazení v koncertním repertoáru Severáčku (1958-1997)*. V roce 2021 se řešitelka zúčastnila také dvou konferencí, a to zahraniční International Conference on Education and Educational Sciences ICEEPSY 2021, která se rovněž konala prostřednictvím vzdáleného přístupu. Příspěvek s publikačním výstupem v RIV má název *Composer Milan Uherek. His influence on the repertoire of children's choirs*. Druhou konferencí bylo sympozium o sborovém zpěvu CANTUS CHORALIS 2021 v Ústí nad Labem. Konferenční příspěvek s názvem *Milan Uherek, sbormistr a hudební skladatel. Jeho působení v Divadle F. X. Šaldy v Liberci v letech 1954-1992* je v přípravě a bude publikován ve sborníku *Aura musica* v roce 2022.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Plánované kontrolované výstupy projektu specifického výzkumu jsou:

- aktivní účast řešitelky na třech mezinárodních hudebně-vědeckých konferencích CANTUS CHORALIS SLOVACA a ARS ET EDUCATIO VII., Conference on Education and Educational Sciences ICEEPSY 2021 a tuzemské konferenci CANTUS CHORALIS 2021,
- čtyři konferenční výstupy: *Jiřina a Milan Uherkovi, hlasová výchova v libereckém Severáčku; Lidové písně v úpravách Milana Uherka a jejich zařazení v koncertním repertoáru Severáčku (1958-1997); Composer Milan Uherek. His influence on the repertoire of children's choirs; Milan Uherek, sbormistr a hudební skladatel. Jeho působení v Divadle F. X. Šaldy v Liberci v letech 1954 – 1992* v odborných recenzovaných sbornících *Cantus Choralis Slovaca 2020*, resp. časopis *STUDIA SCIENTIFICA FACULTATIS PAEDAGOGICAE UNIVERSITATIS CATHOLICA RUŽOMBEROK*, e-sborník *ARS ET EDUCATIO VII.*, resp. *Volume 2 - 12th International Conference on Education and Educational Psychology (ICEEPSY 2021)* s výstupem v RIV, resp. *Aura musica* v roce 2022.

Výsledky realizovaného specifického výzkumu budou součástí autorčiny dizertační práce s názvem *Podíl Milana a Jiřiny Uherkových na rozvoji dětského sborového zpěvu* a přispějí k šíření povědomí o těchto klíčových osobnostech dětského sborového zpěvu v České republice v 2. polovině 20. století.